

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільях і святах.

БУЖКОВИНА

Редакция і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Чи буде війна?

(Ворохобні на Креті).

Ворохобні на Креті, про котрі ми часто згадували в телеграмах, так занепокоїли людей, що в угорській парламенті спитав посол Кошут міністра Банфі, що на тім є. Міністер відповів: „Вісти часописий про намірену мобілізацію Австро-Угорщини цілком безпідставні. Про події на Креті дати якусь мериторичну відповідь правительству на разі не може. Сумні відносини на Креті мають без сумніву свою причину в нерозважній агітації грецьких комітетів, але також в неоправданій неохоті турецького правительства до переведення обіцяних реформ. Грецьке правительство пішло на перекир всім радам європейських держав. Всі держави бажають собі на сході удержати мир, щоби лишило ся все, так як доси було. Наші дипломатичні заміри мають на цілі уникати на сході всяких дальших комплікацій.“

В тій відповіді маємо і початок і сподіваний кінець грецької виправи против турецької посілости. А справа ціла представляє ся ось-як. Коли з реформами адміністрації на Креті отагали ся турецькі влади, а християнське населення не тратило чим раз більше надію на поліпшене прикрив відносин з магомеданами, розарювала ся чим раз більше взаїмна ненависть. До того підпирали кретеньських Греків революційні комітети в Греції. Греки все ще живуть світлимими споминами Темістоєлів, Александрів Великих, Ахиллів та Одисеїв, а горді Турки ще завжди уважають кров джаврів за дощівку.

Отже не тяжко було вибухнути двом таким ворожим а легко запальним елементам. А найбільше осмілила обі сторони повільність європейських кабінетів у полагодженю турецьких реформ. Посли європейські сидять уже від місяців в Царгороді, а султан водить їх за ніс і не дає перевести реформи. Турки гадали, що і на

Креті зможуть собі грати з європейською дипломатією, а знов Греки задивили ся на своїх противників і думали, що їм удасть ся втяти ще ліпшу штуку на перекир цілій Європі.

При тім мав може надію грецький король на те, що він подучений родинними звязами з європейськими дворами. Грецький наслідник престолола оженений з сестрою цесаря Вільгельма II. а князь Юрий уратував теперішньому цареві жите підчас нападу якогось фанатика в Японії.

Так отже кілька днів тому грецький князь Юрий, ентузіастично пращаний в Афинах, відплив з флотою до Крети. Князь Юрий перед виїздом пращав ся сердечно з королівською родиною. Король і наслідник трону відіпровадили его на дворець в Піреї.

Грецьке правительство заявило перед иншими державами, що оно має обовязки взглядом населення християнського на Креті, з котрим лучать Грецію релігія і спільність крові, тож не може придивляти ся рівнодушно подіям на Креті. Флота грецька має безусловно перешкодити війскам турецьким, щоби ті не могли станути на Креті. Сей крок Греції занепокоїв усі держави, — але тільки на хвилину, доки не прийшло до порозуміння межі кабінетами.

Передовсім відплили до Крети зараз таки воєнні кораблі європейських держав, між ними і австрійський корабель „Марія Тереза“ і здержали грецьку флоту від бомбардованя Крети, доки не порозуміють ся держави. Князь Юрий навіть не доїхав до самої Крети зі своєю флотою, але стоїть під островом Мільо і чекає.

А тимчасом виступив тридержавний союз рішучо против того нарушеня європейського мира Грецією. Вправді Німеччина кладе натиск на те, що справа кретеньська не обходить єї особисто — але солідаризує ся з протестом своїх союзниць Австрії і Італії. Те застережене має тільки зобовязати союзниць тридержавного союзу до такої самої солідарности в такій справі котра приміром не обходила би безпосередно Італію або Австрію. Франція виступила так само

рішучо против самоволі Греції, що хоче силою забрати турецьку посілість, а тільки Англія і Росія держали ся якийсь час осторонь. Англію підозрівають навіть, що відносить ся з симпатією до того руху против Туреччини, бо і молодотурецькі комітети мають своє головне огнище в Лондоні. Але як з одної сторони знаний настрої царя в користь європейського мира залоручає мирний хід російської політики, так і з другої сторони змаганя російської союзниць Франції вплинуть і на Росію, що не допустить до насильного наїзду зі сторони Греції. А Англія сама, навіть коли-б симпатизувала з тим рухом, не посміє на власну руку підпомагати зухвальство Греції. Знов без підпори європейських держав Греція сама собою далеко слабша від Туреччини і мусіла би упасти в нерівній борбі, а не то доперва супротив воєнних сил подучених європейських держав.

Отже здає ся, що ціла тота нагла виправка против Канеї скінчить ся тим, що князь Юрий постоїть собі під островом Мільо і верне ся домів, не побачивши навіть Крети. Мир європейський не заколотить ся через те, а грецький король буде мав що найменше в очах збуреного населеня грецького те оправдане, що він хотів увільнити збройною рукою грецьких братів на Канеї знід турецького ярма, але ему звязала руки європейська дипломатія. Тимчасом держави перепровадять на Креті реформи — а остережені тими подіями возьмуть ся чей енергичніше до сего діла. І то буде єдина користь з того політичного промаху Греції.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 15-го лютого 1897.

Всіх наших щирих Русинів з цілої Бужковини просить уклінно „Руска Рада,“ або по

5)

Людске щастє і суспільне жите.

Після професора д-ра Р. Шуберт-Сольдерна.

(Дальше).

Все те, що ми сказали про надію, не можна брати в тім змислі, що маємо самою надією жити, що тільки она має вартість, бо се би значило попасти в другу крайність. Але з того виходило, що ніколи не треба забувати, що жите є борбою, та що може дати тільки утіху, яка виходить з борби. В радєнім почутю надії, в змаганях до цілі, у жвавім здобуваню сеї цілі — в тім лежить щастє жита. Осягнене цілі не доведе ніколи до повного вдоволення, бо оно завжди злучене з розчарованями, але оно є прецінь відпочинком, віддыхом в борбі, а хто не зазнає его, тому обмерзне борба, зникне втіха надії і він стає нездібним до дальшого ділани. Тому треба обчисляти ся зі своїми здобутками, але тільки для того, щоби ободрити себе до дальшої борби. Такі люди і така епоха, що не шукає свого щастя в стремлію і борбі, лише в уживаню чи змисловім, чи духовім, мусить завжди носити на собі ціху песимізму.

Відносини внутрішнього світа до внішнього і на відворот.

При розділі змислових втіх від ідейних мусимо прийти до переконаня, що се не можливе; так тісно звязані одні з другими. Але за-

гално дасть ся означити їх характер в той спосіб, що духові чи ідейні втіхи мають свою підставу в уяві, внутрішнім світлі, змислові втіхи в змислах у внішнім світлі. Котрий з тих обох світлів може дати нам більше щастя — заставновимо ся.

Цілі наші належать завжди до внутрішнього світа, бо очевидно, я мушу вперед представити собі те, що хочу осягнути. Але сповнене цілі може лежати у внутрішнім світлі, в нас самих, або у внішнім, в нашім окруженю. Отже сповнене цілі подучає оба світи, лучить в нашій уяві існуючі цілі з конкретними, дійсними предметами. Коли-б в нашій уяві могла цілль виступити так ясно, що мала би всі ціхи сповнення, тогди би ми задовольняли ся самою тою уявою. Але завжди буде недоставати нашій уяві логічного і естетичного викінченя в ідейних понятях, а в змислових річах не буде доставати змислового характеру „дійсности“. Хотяй би навіть найясніше виступала цілль перед нашіми духові очі і була може совершенніша, як при сповненю, то однак не має она в нашій уяві ані тої сталости, сили вражіня ані ясности і виразистости, що в змисловім характері нашого виображеня. Ми хочемо завжди нашим ідеям надати ті ціхи причинности і виразистости, що їх спостерігаємо змислами в окружаючім світлі. А ті змаганя можуть виробити двоякий напрям відношеня людей до світа.

Хто звик звертати увагу лише на окружаючий его світ виображень так, що ті змислові виображеня творять осередок а їх згадки і по-

няте тільки доповнене, той завжди відчує недостаток кожного понятя в прирівнаню до зверхного світа. Він буде приймав тільки такі понятя, (згадки і комбінації ріжних елементів згадок) котрі дадуть ся легко сповнити т. є. перемінити в змислові виображеня, а відкине всі понятя, що не дадуть ся легко перевести в діло, як пусті фантазії, на котрих він видить хиби і недостатки в прирівнаню до „дійсности“. Через те стає его ідейний світ чим раз реалістичний, без фантазії і застосує ся чим раз більше до дійсности.

А хто знов живе в світлі згадок і понятя і не прирівнує їх часто з окружаючим світлом, той чим раз слабше достерігає недостачі, які мусить мати кожда згадка, кожда фантазія супротив дійсности. Тому він і не бажає здійсненя — ему вистарчають его фантазії. А коли ему прийде конче зіткнути ся з окружаючим світлом і побачити, що той світ не відповідає его внутрішньому світлові, так він уважає хиби фантазії недостатком „дійсности“ і чуже супротив неї знеохоту, злість і жаль. Такий чоловік стане уникати зіткнути ся з „дійсним“ світлом а віддасть ся цілком своїм фантазіям.

Реалісти і ідеалісти.

Хто жие головно виображенями змислів т. є. придержує ся „дійсности“, той видить і недостатки сеї „дійсности“, але тільки такі, котрі можна уеунути. А той, що віддає ся своїм фантазіям, видить майже тільки ті недостатки дійсности, що в порівнаню з его фантазіями не мо-

переведених виборах виборців в руских селах подали „Рускій Раді“ як найскорше з кожної рускої громади докладний спис виборців для п'ятої курії, а особно для четвертої курії і в тім списі докладно сказали, котрі виборці для нас певні, а котрі ні. Листи просимо адресувати до проф. др. Стеф. Смал-Стоцкого в Чернівцях, ул. палати краєвої ч. 2.

З наукового тов. ім. Шевченка. Дня 10-го с. м. уконституовали ся секції фізіологічна і історична товариства. Головою секції фізіологічної вибрано поновно проф. Стоцкий з Чернівців, заст. голови др. Ів. Франко, секретарем др. Ол. Колесса. Головою секції історичної вибрано поновно проф. М. Грушевського, заст. голови д-ра К. Левицького, секретарем д-ра Студинського.

Допись з Брідка. Нераз читав я в *Буківині*, як то скаржуть ся наші учителі на свою долю; бо мають багато роботи а мало плати, та ще до того стрічають на всілякі перепони, як темнота народу, св'ященники-румунізатори і т. и. Але коли по багатьох селах дають себе вибирати такі св'ященники представителями місцевої ради шкільної лиш на то, аби могли спиняти розвій руского народу, то в нашій селі знов инакше: Ми маєм одного з таких св'ященників, яких треба шукати тепер хіба з св'ічкою. Бо коли другі панотці виступають явно проти читальні, то наш підпірає єї, де лиш може. Коли другі св'ященники-Русини або поволощили ся або лиш про людське око Русинами, та ненавидять руску школу і учителів; то наш був і є Русином тілом і душею і є великим приятелем просвіти.

За те в нас з школою від кількох місяців знов инша біда. Кількадесят тутешних родин наміряє йти до Канади. Пускають поле за півдурно, сидять в корчмі ніч від ночі і не журять ся господаркою; та на що-ж їм і журити ся, коли они вже одною ногою в краю дармоїдів, а там прецінь „плоти всі з ковбасів.“ Тож і школи вже не дуже потрібно для їх дїтїй, — але біда з „штрафами.“ Отже підмовили кількох инших газдів і, не знаючи законів, вибирають межі собою аж двох представителів до школи; хоч маємо правдиву раду шкільну затверджену старостом, котрої головою є о. Мелетій Галіп. Та най би они вибирали собі й десять представителів, коби лиш не докучали школі, — а то в тім і біда. Хоть маємо багато письменних господарів, то ся мала партія вибрала таких, що не знають навіть номерів, є ворогами читальні і, як казали самі їх виборці, великими крикунами, аби могли впомянути ся о штрафи та увільнення від школи. Отже єї дві особи становлять особну шкільну раду, в котрій є перший представителем другому а другий знов першому. Один з них сидить цілими днями в шинку і до роботи не квапить ся; тож не дивно, що попав по уха в довги, продає свій маєток і вибирає ся в Канаду. Біда лиш, що не дозволяють ему продавати поле, бо

на нїм заїнтабульована фінансова дирекція, здаєть ся за якесь там пачкарство. От такий то чоловік приходить нераз просто з коршми до школи, та каже до учителя: „Я є прецінь представителем і хочу видіти, що тут за порядок.“ Часом стане навіть машкарити якусь дитину, що не вклонил ся ему на дорозі занадто низенько. Так докучав то один, то другий представителі довгий час, не зважаючи на представліня із сторони учителів. А коли грозили одному з них судом, то відповідав: „Та як піду до арешту, то що такого? Або там не люди?“

Розуміє ся, що при такій майже щоденній перешкодї терпіла наука та терпіли й учителі. Аж як недавно тому витрутили они підчас науки одного із них підчмеленого і упертїшого не дуже чемно за оба пороги та заставляли дивити ся, коли він представителі, аби була школа побілена та паркан направлений; та аж коли їм наказав начальник, котрий з разу не хотів задати ся з ними, до школи ходити; то від тогди маємо вже спокій. А навіть самі виборці хотять їх скидати, бо кажуть, що діти їх мусять все ходити до школи, як ходили перед тим.

Маємо надію, що тутешні противники церкви, школи та читальні а приятелі коршми будуть чим раз меншати, бо чейже й мала дитина пізнаєть, котра дорого веде до щастя. Коли велика часть неписьменних громадян так пють, що декотрі з них аж качають ся по снігу, а потім скаржуть ся на тяжкі часи тай шукають помочи в Канаді, то читальники знов самі чесні та тверезі газди, обходять корчму подалеки, співвають в церкві красним хором і аби який був з них бідний, то висьміває канадійский рай. Добре діло мусить зле побідити.

З Угорщини пише нам один Русин про тамошні відносини ось як: Русини з мадярським краю находит ся в дуже сумнім материяльнім положеню. Їх тяжку долю пізнали ширші круги аж тогди, коли відбували ся 1000-літні угорські торжества в Мугачеві, в Верецких та на Бескиді. Тепер газета *Pesti Hirlap*, хоть і жидівська, просить о поміч для них, бо як говорить: жиди, що емігрували сюда з Росії і Галичини затратили лихвою і горівкою сю патріотичну народність. В тій справі нараджували ся в анкеті всі послы з руских округів. Головою анкети був Юрій Фірцак, ужгородський єпископ. Посол Недепей говорив против жидівських лібералів. Граф Терек домагав ся заведення монополію напїтків, який вже є на Україні. В тій самій справі помістили словацькі *Народне Новіни* статю про Русинів, з котрої наведемо деякі уступи.

„Біда тому“ пише словацький дневник „кого хвалять ренеґати, відступники і вороги. Така й похвала від Мадярів: що Русини найпатріотичнійша народність на Угорщині! За що отримали сю похвалу? За те, що дали вирвати собі з уст рідну мову, з душі любов до вітчизни, що дозволили змадяризувати свої школи і букварі, що забули про братів-побратимів, що самі лишили

ся на широкім сьвітї?... На чолі конференції, що радила над їх долею, станув Фірцак, ренеґат свого народу, що за стиснене руки мадярських вельможів мадяризує семинарію, препаранди і всі церковні школи, тероризує духовенство, видає листи пастирські, в котрих урядово наказує мадяризувати руский люд, в котрих пророкує, що незадовго вигине мова руска, а цілковита мадяризация Русинів уже недалека.“ Потім подає страшний опис крайної нужди угорських Русинів після етатї *Pesti Hirlap*-а, котрий кінчить зазивом охоронити той люд перед жидівськими павками, бо „руский край може стати мадярською твердиною. Ту можемо здобувати без жадних трудів, „каже“ бо Русини стануть з вдячності Мадярами, коли їм дамо хліб!“

Отже *Народне Новіни* дивлять ся трохи инакше на ту мадярську акцію і уважають нечесною століття, що з бідним народом хотять обходити ся як з тою бездомною собакою, що за кавалок хліба пристане хотьби і до — дупія.

Борба Русинів з Індіями. Наспіла вість, що в грудні мин. року напали в Бразилії дикі Індіани, звані Ботокудами або Буграми на оселю галицьких Русинів Моємі, в колонії Люцена, спалили зовсім ціле село і убили при тім в страшний спосіб 19 людей а 2 тяжко покалічили. Одну жінку кинули разом з дитиною в огонь. Колоністи з других сіл пустились в погоню за Ботокудами, здогонили їх в лісі коло Моємі і убили 40 дикунів. Австрійський консуль в Парані прислав спис Русинів убитих Індіями. До недавна нікому не снило ся, що Русини, котрих Франко назвав Ботокудами, будуть бити ся з правдивими Ботокудами.

Молодий песиміст. Ученик III-ої гімназійної класи в Золочеві, Володислав Марковський син помершого перед роком учителя тої-ж гімназії, отруїв ся дня 10-го лютого с. р. заживши ціянкалі. Лікарка поміч була безуспішна, бо хлопець не хотів прийняти ніяких ліків, повторючи: „Не варто жити на сьвітї.“

По африканьски. Оден французкий доктор, висланий на місце пошести, считав намістника малого місточка під Каїром, що мало 3000 мешканців: які приготованя пороблено на случай пошести? — Експедиція, — відповів єгипетський урядник — я велів викопати 3000 гробів.

Смерть від чаду. При ул. Чарнецкого ч. 26 у Львові напала в печі жінка возного з асекурації краківської Павлюка і заткавши комин пішла до міста, та лишила дома четверо дїтїй. Коли вернула до дому, застала там дим і загар, а діти лежали на землі без признаков життя. Візвана стация ратункова привернула троє дїтїй до життя, але найстарший 8-літний хлопець, мимо всяких заходів став жертвою нещасної пригоди.

В Америці величезні морози тої зими. Водоспад Ніаґари в послїдних днях замерз і американські газети розписують ся о тім, як о не-

жуть бути усунені. Першого називаємо змисловим чоловіком, реалїстом, другого ідейним, ідеалїстом. Поставмо тепер питанє, котрий з них щасливійший? Безпартійно можна відповісти на се питанє так, що оба можуть бути рівно щасливи.

Коли-б ідейний чоловік міг жити виключно в своїм внутрішнім сьвітї ідей і понять і его всі змаганя могли сповнити ся в тім сьвітї, то він був би найщасливійшим чоловіком. Але ідейний чоловік не може жити ся ідеєю хліба, мяса ані напїтку, не може одівати ся в ідею убраня або мешкати в хатї, істнуючій тільки в его фантазії. Він мусить числити ся зі змисловим, „дійсним“, сьвітлом, мусить в нїм жити і посередством него і не може навіть своїх фантазій освободити від его впливу. Хороший, яєний день настроїть і найбільшого ідеалїста веселїше, ніж сумний, слїтний день; зимно доскулить ему мимо рожевих мрій, а снека умучить мимо найвідважніших плянів. Ба, він потребує того зверхного сьвіта для власного випочинку. Хто виключно віддавав би ся тільки ідеям і фантазіям, той мусїв би скінчити божевільством. То-ж і найбільший ідеалїст відводить духа чи то у забаві, чи в приходах, на котрих приймає в себе вражїня вїшнього сьвіта, чи їдою і напїтком або телесними виравами.

З другої сторони не може жаден реалїст освободити ся зовсім від сьвіта фантазії. Цїлий сьвіт змисловий не може прецінь ніхто обняти, ані в протягу часу, ані тим менше в одній хвилі. Те, що він сам не спостеріг змислами, мусить собі доповнити у фантазії після аналогії. А навіть те, що спостеріг був перед хвилею істнує тепер вже як згадка в его фантазії і нею він мусить послугувати ся. Кожду зміну, яку хто запримітить на якісь предметі, пізнаєть він тільки в прирівнаню до тої згадки, яку виробив собі в фантазії про той предмет перед зміною. Тільки якусь незмінну річ можемо спостерігати кілька разів, хоть і тогди зависить вражїня від настрою наших змислів. Але чи багато річий в сьвітї є незмінних? Та чи власне ті зміни не є найважнішими основами життя? Житє полягає-ж тільки на вічній зміні та перемінї.

Не тільки для пізнаня вїшнього сьвіта єуть потрібні понятя, але також до всякого діланя і стремліня. Що хочу доконати у вїшнім сьвітї, те мушу перше представити собі. Хоть і як твердо буду придержувати ся дійсности, все-ж таки мое понятє не буде сходити ся з виконанем — цїль мусить вийти зїдеалїзована. Ми вже то доказали передше. І можемо з всякою певністю твердити, що той чоловік, у котрого фан-

тазия зредукована до мінімум, ніколи не зможе допровадити до чогось знатїйшого ані в науці, ані в практичнім діланю. Не тільки тому, що ідеал, є найважнішою заохотою до діланя, але і тому що діяч мусить мати як найбільший засіб образів фантазії, котрі він порівнує з дійсністю, пристосовує взаїмно і в той спосіб вибирає найвідповіднійший для себе. Більший дух від меншого ріжнить ся тільки тим багатством ідей. Очевидно, що при тім мусить мати і змисел для дійсности, почутє відношеня свого внутрішнього сьвіта до зверхного. Так отже мусить в кождім чоловіці фантазия і дійсність утримувати рівновату. І для дого не дивота, що і найбільші реалїсти зміцняють і видосконалюють свою фантазию і радо лишають в своїй душі містечко також для штуки. Безнастанне досліджуване зверхного сьвіта, звязанє понятя до форм і правил того сьвіта, мучить так само духа, як буяє в сьвітї фантазії; тож один сьвіт дає нашому духови відпочинок і скріпленє в другім сьвітї.

(Далше буде).

звичайнім випадку. Ледові стовпи замерзлого водоспаду виглядають при сьвітлі сонця пречудно. В Філадельфії замерзло багато осіб на уликах. В Чикаго страшенна студія при північнім вітрі, що віє від озера Мічіген. Також в державі Міннесота і в полудневій Канаді доходить мороз до 40 степенів.

Визвав на поєдинок віденьського заступника бурмістра др. Люегера радний Томанек, чуючи ся обидженим закидами др. Люегера, що дотикали ся его особи, яко ц. і к. поручника. Др. Люегер не приймив визваня.

Лови на даху. З арешту войскового в Перемішли утік оногди засуджений на тяжку вязницю воєк і сховав ся на даху будинку, звідки не хотів зійти. Прикликано огневу сторожу і коминарів. Коминарі вилзли на дах, а з долини обливано арешганта водою з сикавки. Вкінці удадо ся коминареви звязати втікачеви руки і силою знести его з даху.

Злодійску шайку, що вже від довшого часу непокоїла мешканців Львова, викрила львівська поліція. До шайки належали самі жида, а їх спільниками, що укривали крадені товари, були також жида. Злодії в своїм магазині нагромадили тільки всіляких крадених річий, що з того можна би легко отворити великий склеп і прибрати цілий дім, почавши від занавіс, аж до годинників. Всі крадені річи зложено відтак в поліції.

Жінки отрійниці. З Темешвару доносять, що в селі Шебели в Угорщині відкрили цілий ряд страшних злочинств. 18 жінок стоїть під тяжким підозрінем, що позбули ся своїх мужів через отроєне. Два послідні отроєня напровадили властей на слід і тепер зачав ся великий процес. В наслідок процесу зарядили відкопане всіх трупів, при котрих заходить підозрієне отроєня.

Фридрих Мітервурцер оден з найздібніших акторів цесарского театру у Відні помер нагло в суботу дня 13-го лютого в 53 році жия.

Дрібні вісти. Межи Краковом а Львовом мають уже на весну потягнути телефонічні драти. Кошта устроєня обчислені на 120.000 зр. — Шістьлітня дитина Дмитра Скакуна в Бабині і дитина однорічна вдовиці Анни Маленичихи в Вербівцях попарили ся нафтою з розбитої лампи так сильно, що померли на рани в страшних муках. — Никола Данилок з Волови дістав ся при зрубованю дерев під падаючий пеня і помер від тяжкого удару. — 10.000 робітників копальни Аніна-Решіц в Угорщині заміряє покинути роботу. — Німецький цесар прислав російському малярєви Верещагінови свій портрет з власноручним підписом. Цесар змальований в російськім мундурі. — Тома Едізон, славно-звістний винахідник на поли електротехніки — винахідник телефона, фонографа мікрофона, мегафона і т. д. — скінчив дня 10. с. м. 50-ий рік жия.

Складка. На бурсу Народного Дому зложили даьше: О. Николай Гелюх 1 зр. Евгенія Ярошиньска 2 зр., Денис Руснак уч. з Раранча 50 кр., Йосиф Панчак, уч. з Раранча 50 кр. Иван Сенюк уч. з Маморниць 1 зр., Руска черновецка громада за лютый 15 зр. Разом з попередними за 1897 рік 55 зр. 66 кр. Сердечне Спасибіг.

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT

є на складі в друкарні

„Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

Памятайте на Народний Дім

в Чернівцях!

18) СЕСТРА ЮЛІЯ.

Списала

Анна Сторомсіона.

(Дальше.)

17.

Кристинопол, 25-го листопада.

Не багато нині удасть ся мені написати, моя Ганусю, бо що йно не видати сестри Серафіни, з котрою маю йти до Ключова, до хорої жінки. Відачка впала з яблоні так нещасливо, що на скрізь зломилася собі ногу в самій кістці. Мене від тяжня призначила сестра наставниця до помочи сестрі Серафіні, що опікує ся хорими. Жаль мені було опускати моїх діточок в захоронці, але моя нова праця далеко важнійша від тамтої. Ти, Ганусю, ще знать не бачила, які наші люди по селах бідні-бідні, аж серце крає ся дивити ся на їх нужду. А як захорєе хто, то вже біді нема міри.

Але о тій біді напишу иньшим разом, нині ще згадаю тобі, що на мое сьвято облочин приїхали мої родичі несподівано до Кристинополя. Господь так дав. Дав радість і дав смуток. Радість з того, що мене привідв в одіж служебниці а смуток з того, щом наслухала ся від родичів. Моя братова внесла журу до хати. Павло дає єї у всім потугу а она бунтує его, щоби розділив ся від родичів. Хочє осібно панувати. Тато з гризоти аж постаріли ся. А мама приїхала з тим, щоби мене витягнути від служебниць. Хонуть Павла відділити а мені обіцяють, що з під землі добудуть зятя, якого тільки душа забажає, тільки нехай верну ся до них. Кажу їм, я вже пошлюбовала душу і серце і жите Ієусови, то годі мені зломити єму віру. Та Ієус поміг мені якось їх потішити. Намовила я їх, що в нас переночували, а як рано позбігали ся діти до захоронки, як мама побачили, як ті діти до мене липнули, то се їх і потішило. Потім і надивили ся, як ми всі в домі любимо ся і так дали ся переконати, що я таки щаслива. Відїхали спокійні і потішені.

Але їх журба відібрала мені супокій на яких добрих три, чотири дні. Аж отець наш сповідник вернув мені той спокій, в яким я досі жила. Зганив мене, що я так легко мішаю ся на душі. Родину свою, кажуть, треба любити щиро, хоч живе ся в законі. Треба для неї мати все щире серце і то щире серце єї показати, радувати ся, як в родині є радість а потішати і розраджувати, як приїде на ню який смуток. Але не треба забувати, що по над тим всім є воля божя, без котрої нічого не діє ся, і для того не мішати ся в душі і не упадати на відвазі. Служебниця має собі брати приклад в смутках родини з Пречистої Діви, як Она стояла під хрестом, на котрім єї сина розпяли. Єї серце стискало ся від жалю і печалі, але она не мліла з розпукки ані не падала, тільки стояла під хрестом, а єї душа здана була на волю Божу. — А до того служебниця має памятати, що крім родини в сьвітї, має ще другу родину, свої сестри законні, і ще третю родину, діти в захоронці і четверту, хорих,

котрі чекають на поратунок і потіху. Отта наука привернула мені спокій. Ієус мій найліпший потішить моїх родичів. Я написала ще й просьбу до їх отця пароха, аби моїх родичів не опускали, а сама буду щирійше за них молити ся і листи до них писати, аби їх розраджувати. Щож я більше можу для них зробити?

Та й їх журба ще не така велика, як тої бідної жінки, до котрої тепер ходимо. Четверо діточок дрібненьких а она сама боре ся межи житєм а смертю. А в хаті така біднота, аж сум збирає. Аби ногу перевинути, нема жадного полотенця, мусимо все з дому брати. Всего дві сорочки має. Одну на собі а друга в скрині. Прийшло ся єї перебрати, бо та, що на ній була, ціла обкипіла кровию, то тільки на один раз вистарчило, а вже нині мусіли ми нашу з дома єї принести, а тамту перепрати. І зісти нема що. Просила я у сестри наставниці, щоби дозволила єї що дня трохи молока занести. Страх, яка то біда по тих людях!

За тих пять днів, за котрих помагаю сестрі Серафіні побачила я більше, як перше через ціле мое жите. В вівторок на Новім-Дворі хлопцеві машина розірвала великий палець у руки і поломила ще й всі кісточки. Прикликали доктора з міста, а той хотів зараз палець відтяти. Але хлопець не дав, каже, волю умерти, як мають мене різати. Доктор поскладав палець і обвинув бандажом, але так сильно, що хлопець аж по стїні дер ся, так его боліло. Над вечером прибіг до нас — сестра Серафіна розвинула бандаж і показало ся, що палець не добре був поскладаний. Поскладала кісточки на ново, а то страх як то мусіло боліти бідного, бо мало не умлів. Обвинула на ново, але лекше, а нині рано вже хлопець прибіг веселий, що палець цілком гоїть ся, і приїє нам на подякуване трохи масла в горнятку. Кажє, в нас нема масла, але я бігав аж до вуйни до Сільця, аби для вас випросити і принести. Такі люди добрі, але бідні...

Вже йду до хорої, ддятого кінчу лист. — —

18.

Львів, 12-го лютого.

Аж тепер я не доступлю прощєня у моєї Ганусі! Від тебе три листи, а від мене за чотири місяці ані одного! Га, сестричко любя, кохана, винуй мене як хочеш; я всего приймаю ся. Але одно повір мені: відколи мое серце забрали мої бідненькі хорі, від тогді я лиш в молитвах моїх можу тебе згадати, а на лист, хоч би і короткий, не могла здобути ся. А хоч і був деколи часочок який такий довший — то мене заєїгди-якесь таке умучене збирало, що я ходячи спала, або сиділа як би без памяти. День в день, день в день, ледви зі служби божої вернемо, а вже хтось чекає, щоби йти до хорого, або до Ключова або до Мадзарок, або до Боратина, до Городища. А вернемо з одного села, йдемо до другого, часом і до трох. А приїдемо до одної хати, зараз приходять сусіди і близькі і далекі, та з дитиною, та сама хора; і по дорозі перепиняють нас. Коби ще хоч фіра була, то би то скорше йшло, але люди тут бідні — треба звичайно ходити

пінки. Цілих три місяці оттак я дома тільки всего, що й переночую та служби бо-жої вислухаю і розмішляне раніше від-правлю — та часом на обід поверну, а як не поверну, то й так буде. А решта ду-ховних наших практик в дорозі треба від-правити. Так було цілий грудень, цілий січень і лютий.

А від місяця сиджу у Львові при шпиталику сьв. Софії. Сестра наставниця післала мене і ще другі дві сестри тут до шпиталу, щоби ми ліпше привчили ся, як треба коло хорих ходити і доглядати. Ту також є сестри законниці, але польські. Вони мають при своїм монастирци шпиталь і доглядають хорих. Ми дуже багато від них навчили ся, і як ходити коло хорих і такі самих чеснот законних, бо они вже старші законниці, а ми всі ще молоді. Ми дуже полюбили ся з ними. Але довго тут не бу-демо; лише скінчить ся місяць і мусимо вертати до нашого домику.

Перед тижнем умер тут в шпитали один сьвященик руский, називав ся отець Барвіньський. Довго хорував тут, довго. Ми его доглядали аж до самої смерти. А умер дуже побожно. Я раз за разом маю тут нагоду надивити ся як люди вмира-ють. З початку бояла ся, бути при вмира-ючих, а найгірше в ночі, як иньші сплять, але просила Ісуса, щоби мені додав відва-ги, і вже тепер не бою ся. Я навіть рада з того, як мені прийде ся кого доглядати до остатної хвилиночки життя.

Яке оно, Ганусю, слабоньке то наше жите! Як та сьвічка; тільки дмухни, і згасне. А які люди всі набожні, коли вже чують свою смерть коло постелі. Мені по кожній такій смерті серце чим раз біль-ше обертає ся від сьвіта на тамтой бік, де колись і мені треба пійти. — Тимча-сом треба собі заробляти, щоби Ісус пі-слав легку смерть. Тут також умерла за мене одна сестра законниця. Хорувала, ка-жуть з півтора року на сухоти. А все бу-ла весела, як би усьміхнена. Ніколи не чула я слова від неї, щоби на щось жа-лувала ся. Я би так хотіла тихонько уми-рати, як она. Але для тебе, Ганусю, такі слова ще не на часі. Тім ся, жоя миле-сенька, надїями на веселеньку долю, а за мене не забудь в молитвах. —

(Дальше буде).

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Вєч. Ду-ховеньству і всім вірним через Впреосєв. Митр. і Преосєв. Еп. Ординарияти вєїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, госпо-дарекі знаряди, збіже в зерні і соломі, сїно в стогах і будинках протів шкід огне-вих за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товари-ствами контрааскураційними подають „Дністрови“ можлиєть обезпечувати і виплачувати і найвиші суми.

Полїен „Днієтра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На жите можна обезпечити ся через „Дністер“ після вєїх можливих комбїнацій в товаристві вза-їмних обезпечень в Кракові, котре дає як найко-ристішій уєлівїя і видає полїєи і квїти в рускїм язїкї.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стова-ришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, при-ймає від своїх членів і третїх лиць владки до опроцентованя по 5 процент. І гаранция цілковита. Удїли по 50 корон. Позїчки удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за по-рукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних від-бирателїв, гостей і публицу, що я перебрав ієтну-ючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА

склад корінних товарів, вин і делїкатесів

→ (заснований 1812 р.), ←

а окрім того

АГЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під мою власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сїй нагодї складаю сердечну подяку за довіре, оказанє так часто попередній фірмі, і прошу уклїнно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чїм запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостей добірними това-рами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.

Прошу о частї замовленя і пишусь з поважанєм

Стефан Гаїна.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Рїхтера в Празї, загально признаний знаменитий усми-рюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у вєїх антиках. Просимо жадати сєй загально улюблений лік просто під назвою Рїхтера Liniment з котвицею і принимати з осторожністю лише флаш-ки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Хто хоче мати добру і дешеву МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожадує. Нові продаю дешевше як вєюди, а употреблені, ще добре удер-жані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару маши-ну, за реперацию не потребує журити ся, бо я ро-блю туу безплатно через цілий рік.

Руєини, удавайте ся до мене, бо я також Ру-єин і обєлужу Вас по братньому.

З поважанєм

В. Данилевич,
машинїст у бровари Штайне-ра в Чернівцях, при ул. зе-лїаньчїй (Bahnhofstrasse) ч. 26.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складї отсі свої виданя:

„ЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодїжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за роч-ник, а вєї 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА“

сумна істория, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр

„Слова правди і науки“

з поезий Тараса Шевченка. Цїна 10 кр.

„25 повісток

для чємних дїточок.“

32 сторін. Цїна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских дїточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На почтову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки“, а по 2 кр. за кож-ду поодинокую книжочку.

Замовленя приймає й редакция „Буквоини.“

Рух поїздів залізничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	П о ї з д и			Відходять	П о ї з д и		
	поспїшні	особові	мішані		поспїшні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Ста-нїславова, Львова, Кра-кова і Відня	347	941	1029 538
З Букарешту, Яє, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яє, Букарешту	1203	717	1048 616
З Новоселиці, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиці			430 621

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вєчером до 5 год. 59 мін. рано. — Средно-європейский час ріжнить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залїзници є 12 год., то на львівськїм годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькїм 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповїдає Осип Маковей-

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

